

fatning blev vedtaget og udviklet i den Aand, hvori den var givet. Denne Forsfatning var jo for Resten heller ikke noget Nyt, der saaledes var springet ud, men var jo kun en Efterligning af Forsfatninger i andre Lande, hvor Parlamentarismen længe har virket.

Conseilspræsidenten (Estrup): Jeg beller, at min Hukommelse ikke er lige saa stærk som den ærede foregaaende Talers, som jeg antager at have haft den Glæde at have haft ham iblandt mine Tilhørere for en Snes Aar siden, da jeg stod paa Valgtribunen i Hørning. Jeg er hverken i Stand til at stadfæste eller modsigge, hvad han angiver, at jeg der skal have sagt, men jeg holder mig fuldt overbevist om ikke at have sagt et eneste Ord der, som ikke har været i fuld Overensstemmelse med mine ikke saa trykte Ytringer fra samme Tidrum, som foreligge offentlig. Naar det ærede Medlem citerede en Ytring af mig fra 4de Januar 1865 saaledes, at jeg antager, det ærede Thing maa have faaet det Indtryk, at mit Standpunkt i 1865 var det, at jeg helst havde ønsket, at man ndervidere havde ladet hele Rigsraadets Myndighed gaa over til Rigsdagen efter 5te Juni-Grundloven, saa er det jo ganske urigtigt. Jeg skal tillade mig at oplæse blot nogle faa Linier af min Udtalelse derom. Jeg sagde: „For mig er der egentlig kun eet Hovedpunkt i Lovforslaget, og det er Landsthingets forandrede Sammensætning. Jeg lægger en ganske overordentlig Vægt paa, at det tilkommende Landsting, det tilkommende Førstekammer bliver et virkelig konservativt Førstekammer.“ Senere gjentog jeg dette under en anden Form, at „et virkelig konservativt Landsting er det, jeg forlanger, og det er i mine Tanker den eneste nødvendige Betingelse for, at Rigsraadets nuværende Myndighed kan gaa over i Rigsdagens Hænder, at denne vedtager saadanne Forandringer i sit nuværende Landsthings Sammensætning, at Rigsraadet anerkjender, at dette derefter vil blive, hvad der oprindeligt var tilfaldet, at det skulde være: et konservativt Førstekammer.“ Jeg tror, at min Mening er temmelig tydelig udtrykt i denne Udtalelse af mig. Mit Standpunkt var jo nemlig den Gang det, at jeg ikke kunde bifalde den Maade, hvorpaa Sammensættningen af Rigsraad og Rigsdag var bleven foreslaaet af Regjeringen, idet Regjeringen havde forelagt et helt nyt Forsfatningsudkast, optagende Meget af den gamle Fællesforsfatnings Detailbestemmelser. I Stedet derfor anbefalede jeg og mine Venner, at man lod Rigsraadsmyndigheden gaa over til Rigsdagen, naar Rigsdagen først havde sørget for, at man

kunde betro den denne Myndighed ved at sætte et virkelig konservativt Førstekammer i Stedet for det daværende Landsting. Dette er den sande Sammenhæng, som har sit fulde Udtryk i mine Udtalelser her, dersom Nogen ellers har lyst til at se dem igjennem. Det var i god Overensstemmelse hermed, at jeg den Gang udtalte, at jeg troede, det var af største Betydning, at det kom til at ligge aldeles klart for Vælgerne, at det, der var tilfaldet, kun er de uundgaaeligste og aller-nødvendigste Forandringer i den folkekjære Grundlov af 5te Juni 1849. Senere hen i mine Udtalelser henviste jeg til, at for saa vidt der var andre mindre Forandringer i Grundloven, som i Løbet af de 15 Aar, den havde været i Brug, havde viist sig ønskelige, da kunde man jo senere, naar der blev Tid og Ro dertil, komme til at tale derom. Det var mit Standpunkt den Gang, og jeg tror ikke, at Nogen kan sige, at jeg enten i dette Dødblik eller paa et tidligere Trin har været i Uoverensstemmelse med det Standpunkt, jeg indtog i 1865—1866. Jeg skal derimod erkjende, at jeg før, da jeg havde Ordet, gjorde mig skyldig i en Feiltagelse, idet jeg mente, at Adressen fra 1873 var udgaaet fra et Flertal; den var udgaaet fra et stærkt Tal, men ikke fra et Flertal i Thinget, saaledes som det ærede Medlem gjorde opmærksom paa. Jeg tror, han har Ret deri. Det ærede Medlem gjorde fremdeles opmærksom paa en anden Feiltagelse, jeg skulde have gjort mig skyldig i, nemlig at jeg havde brugt Ordet „altid“, da jeg anførte det væsentlige Indhold af Adressen fra 1873. Jeg ser nu i Virkeligheden ikke, at der er nogen stor Forskjel paa, om man siger, at Regjeringen skal være i Overensstemmelse med Folkethinget, eller om man siger, at Regjeringen altid skal være i Overensstemmelse med Folkethinget. Det er ialt Fald nøyagtig den samme Forskjel, som naar man siger til sin Søn: Du skal tale Sandhed, eller: Du skal altid tale Sandhed. Jeg ser egentlig ikke, at det relleverer ret meget, om det Ord „altid“ findes i Adressen eller ikke, Noget, som de ærede Medlemmer let ville kunne se. — En Bemærkning glemte jeg tidligere, da jeg havde Ordet, og det var at gjøre opmærksom paa, at der her bestandig tales, som om denne store Indskrænkning i den almindelige Valgrets Indflydelse var fra 1866. Nei, det maa jo erindres, at den var fra 1855. Det var i 1855, den almindelige Valgret blev berøvet sin væsentlige Indflydelse paa de offentlige Anliggender, idet alt det, som angik Monarkiet, og som — naar man vil tage det finantseelt — mindst udgjorde $\frac{3}{4}$ eller $\frac{4}{5}$ af hele Budgettet, ganske blev